

39. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego 30 V 1866 Rkp. BJ 6520 k. 67-68.

[Tłumaczenie:]

[k. 67]

Paryż, 16, rue de Tournon
30 maja 1866

Drogi Panie,

Właśnie otrzymałem Pański list z 27 maja. Jestem wielce rad na myśl o Pańskiej wycieczce do Galicji, przede wszystkim przez wzgląd na Pana, gdyż poczuje się Pan tam w mniejszym stopniu wygnańcem niż w Dreźnie, lecz także ze względu na mnie, gdyż będzie Pan mógł ułatwić mi nawiązanie kontaktów z tamtejszymi księgarzami, albowiem żaden list nie może równać się z rozmową. Dzisiaj posyłam Panu pierwszy tom „Biblioteki Ludowej”¹; pracujemy obecnie nad dwudziestoma kolejnymi. Nie wiem, jakiemu księgarzowi w Lipsku przekazać je w depozyt, który by je rozprowadzał i uczciwie rozliczał się ze mną. Któremu księgarzowi w Krakowie przekazać publikacje z naszego zasobu? Na to pytanie będzie Pan mógł bez wątpienia [k. 67v] mi odpowiedzieć, gdy już tam się Pan znajdzie. Jeśli chodzi o Lwów, pošlę je do Wilda². Jutro jest otwarcie czytelni międzynarodowej; pełno tam gazet i czasopism ze wszystkich krajów; trochę brakuje książek polskich. Postaram się o nowe wydania, których Biblioteka Polska³ nie wypożycza.

W pełni zgadzam się z Pańskimi przemyśleniami, obecnymi w nadsyłanej przez Pana korespondencji, na temat polityki prowadzonej przez Rosję w Rzymie i na temat Sankt Petersburga, jak również z tym, co Pan mówi o neutralności, jaką Polacy powinni zachować w tak nielogicznym konflikcie; nawet wielki legion polski byłby dzisiaj karygodną karykaturą naszych legionów z dawnych czasów⁴. [k. 68r] Kompetentni Francuzi, którzy już czytali Pańskie korespondencje, uważają, że są napisane świetną francuszczyzną.

Poślę Panu Kilińskiego⁵ na potrzeby edycji polskiej; ale co się tyczy edycji francuskiej, chciałbym uzyskać pozwolenie na uzupełnienie mojego istniejącego tłumaczenia, posługując się tekstem autentycznym. Istnieje sposób na zaprezentowanie autora tak, aby był zrozumiały dla Francuzów – kilka przypisów zrobi resztę.

¹ „Biblioteka Ludowa Polska” – zob. list nr 27.

² Karol Wild – zob. list nr 18.

³ Biblioteka Polska w Paryżu – zob. list nr 9.

⁴ Legion polski – zob. list nr 38.

⁵ *Pamiętniki* Jana Kilińskiego – zob. list nr 15.

Spotkało mnie wielkie rozczarowanie w związku z kolekcją obrazów hrabiego Tarnowskiego⁶. Wysyłka dużo go kosztowała. I takiego wyniku się nie spodziewałem. Najważniejszy obraz (Rubens⁷) niezaprzeczalnie jest kopią. Tam, gdzie [k. 68v] oryginał sprzedaje się za kilkadziesiąt tysięcy franków, kopia sprzedaje się zaledwie za kilkaset franków. Zleciłem zbadanie obrazów najbardziej kompetentnym paryskim ekspertem, którym zależy na ich sprzedaży. Wypowiedzieli się na temat owego obrazu bez wahania. Nieskończenie żałuję, albowiem chciałbym być dla niego użyteczny. Nigdy nie pozbędzie się tych obrazów ani w Paryżu, ani w Londynie, chyba że sprzeda je prawie za bezcen. Wszystko mu wyłuszczyłem w liście i przynaglam go do podjęcia decyzji.

Po pierwszym tomiku, który dzisiaj rano Panu posyłam, ukaże się kilka innych.

Bardzo serdecznie ściskam dłoń Pańską,

Władysław Mickiewicz

⁶ Tadeusz Tarnowski – zob. list nr 30.

⁷ Peter Paul Rubens (1577-1640) – malarz związany z Antwerpią, reprezentujący barokową szkołę flamandzką.